NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR	PLH120049
NAZWA OBSZARU	Cybowa Góra

ZAWARTOŚĆ

- 1. IDENTYFIKACJA OBSZARU
- 2. POŁOŻENIE OBSZARU
- 3. INFORMACJE PRZYRODNICZE
- 4. OPIS OBSZARU
- 5. STATUS OCHRONY OBSZARU
- 6. POWIĄZANIA OBSZARU
- 7. MAPA OBSZARU

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

Powrót

1.1. Typ	1.2. Kod obszaru
B	PLH120049

1.3. Nazwa obszaru

Cybowa Góra

1.4. Data opracowania	1.5. Data aktualizacji
2008-08	2024-03

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2021-12
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 14 października 2021 r. w spr. soo Cybowa Góra (PLH120049)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

Powrót

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna	Szerokość geograficzna
20.234	50.3839

2.2. Powierzchnia [ha]:	2.3. Obszar morski [%]
18.15	0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2	Nazwa regionu
PL21	Małopolskie

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0 %)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

Powrót

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A|B|C|D	A|B|C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
5130			0.57		G	A	C	C	B
6210			3.4		G	A	C	B	B

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x" w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x" (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka" (np. na podstawie badań); M = „przeciętna" (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska" (np. zgrubne dane szacunkowe).

4. OPIS OBSZARU

Powrót

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]

N23	0.32
N12	99.68
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar Cybowa Góra PLH120049 położony jest w środkowej części Wyżyny Miechowskiej, na północ od Ilkowic (gmina Słaboszów, powiat miechowski, województwo małopolskie). W podłożu występuje margiel pokryty płytkimi, szkieletowymi rędzinami. Na stromych zboczach o ekspozycji południowej i zachodniej Cybowej Góry wykształciły się murawy kserotermiczne z niekiedy wkraczającym na nie jałowcem pospolitym Juniperus communis. Zachodnie zbocza opadają do głębokiego wąwozu.
W sąsiedztwie obszaru zlokalizowane są pola uprawne, na których obok roślin uprawnych, rosną w niektórych miejscach rzadkie i ginące chwasty związane z glebami wapiennymi: wilczypieprz roczny Thymelaea passerina, włóczydło polne Caucalis platycarpos oraz kurzyślad błękitny Anagalis foemina. Teren ten ma bardzo duże znaczenie dla zwiększenia bioróżnorodności rolniczego krajobrazu.
Murawy kserotermiczne są siedliskiem nie tylko szeregu cennych gatunków roślin, ale także wielu rzadkich gatunków bezkręgowców. W obszarze występuje m.in. osiem gatunków pająków ściśle związanych z siedliskami kserotermicznymi, w tym objęty ochroną gatunkową gryziel stepowy Atypus muralis, wpisany do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Z owadów stwierdzono dwa chronione gatunki chrząszczy z rodzaju biegacz Carabus: C. ulrichii, C. convexus – występujące dość pospolicie w Polsce południowej, dwa rzadkie kusaki Falagrioma thoracica i Xantholinus fortepunctatus oraz sześć gatunków trzmieli podlegających ochronie częściowej. W obszarze występuje również 5 gatunków motyli, które uznano za priorytetowe dla zachowania i ochrony muraw kserotermicznych: modraszek malczyk Cupido minimus, modraszek srebrnoplamek Plebeius argyrognomon, modraszek dafnid Polyomnatus daphnis, karłątek akteon Tymelicius acteon oraz modraszek lazurek Polyommatus thersites, z których 2 ostatnie zamieszczone są w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt.

4.2. Jakość i znaczenie

W obszarze występują dwa siedliska przyrodnicze: murawy kserotermiczne (6210) oraz zarośla jałowca pospolitego na murawach nawapiennych lub na wrzosowiskach (5130).
Płaty muraw kserotermicznych (Festuco-Brometea) 6210 występują w południowej i środkowej części obszaru, na zboczach o zmiennym nachyleniu (od 5 do nawet 40 stopni) i ekspozycji przeważnie południowej lub zachodniej. Tylko część płatów siedliska jest reprezentowana przez typowo wykształcony zespół omanu wąskolistnego Inuletum ensifoliae. Spore powierzchnie zajmują nieco zubożałe florystycznie murawy z obfitym występowaniem ekspansywnej kłosownicy pierzastej Brachypodium pinnatum lub pajęcznicy gałęzistej Anthericum ramosum. W specyficzny sposób siedlisko wykształciło się na odłogach po dawnych polach ornych w południowo-wschodniej części obszaru. Wkracza tu szereg roślin typowo kserotermicznych, m.in. masowo rosnący len włochaty Linum hirsutum. Bogactwo gatunkowe jest tu jednak niższe niż w typowych płatach Inuletum ensifoliae, przy zauważalnie wyższym udziale roślin łąkowych. W płatach muraw występuje szereg rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, m.in.: aster gawędka Aster amellus, dzwonek syberyjski Campanula sibirica, storczyk kukawka Orchis militaris, dziewięćsił bezłodygowy Carlina acaulis oraz zawilec wielkokwiatowy Anemone sylvestris. Występują tu również gatunki ujęte w Polskiej Czerwonej Księdze: czosnek kulisty Allium rotundum (CR), len włochaty Linum hirsutum (VU) oraz zaraza goryczelowa Orobanche picridis (VU).
Powierzchnia względna siedliska 6210 stanowi 0,7% powierzchni siedliska w Polsce – powierzchnia względna C. Stopień reprezentatywności z uwagi na wysoki udział gatunków charakterystycznych dla siedliska określono jako doskonały (A), a stan zachowania jako dobry (B). Oceniając stan zachowania wzięto pod uwagę następujące podkryteria: stopień zachowania struktury – dobry (II), stopień zachowania funkcji – dobry (II), możliwość odtworzenia przy średnim nakładzie środków – (II).
Siedlisko 5130 występuje w postaci zarośli jałowca pospolitego pojawiających się w płatach murawy kserotermicznej, zwykle razem z innymi gatunkami drzew i krzewów, w wyniku sukcesji. Płaty siedliska występują głównie w południowo-zachodniej części obszaru, gdzie tworzą pas o długości ok. 300 i szerokości ok. 30 m. Występują one tu w mozaice z murawami kserotermicznymi (zespół Inuletum ensifoliae) oraz ciepłolubnymi zaroślami (zespół Pruno-Ligustretum). Niewielki udział krzewów jałowca pospolitego (Juniperus communis) oraz ich struktura przestrzenna (pojedyncze osobniki oraz niewielkie kępy) wskazują na inicjalny charakter siedliska w obszarze. Populacja gatunku wykazuje jednak silne tendencje do

naturalnego odnawiania się, co świadczy wysokim potencjale rozwojowym siedliska.
Powierzchnia względna siedliska 5130 stanowi 0,05% powierzchni siedliska w Polsce – powierzchnia względna C. Stopień reprezentatywności określono jako doskonały (A), a stan zachowania jako dobry (B). Oceniając stan zachowania wzięto pod uwagę następujące podkryteria: stopień zachowania struktury – dobry (II), stopień zachowania funkcji – dobry (II), możliwość odtworzenia – łatwa (I).
W poprzednich wersjach SDF wykazywane było siedlisko przyrodnicze: 9170 (grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny). Podczas szczegółowych badań terenowych prowadzonych w latach 2014-2016 nie stwierdzono w obszarze występowania płatów siedliska 9170 (grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny). Istniejące tu zarośla i zadrzewienia reprezentują różne stadia sukcesji wtórnej lub są wynikiem nasadzeń i w żaden sposób nie nawiązują do lasów grądowych. W drzewostanie oraz w odnowieniach nie występują gatunki najbardziej typowe dla grądu (np. grab Carpinus betulus, lipa drobnolistna Tilia cordata). Liczne są za to gatunki obce geograficznie lub ekologicznie, szczególnie sosna czarna Pinus nigra, dąb czerwony Quercus rubra oraz modrzew europejski Larix decidua. Runo jest silnie zniekształcone, często z dominacją gatunków ekspansywnych, np. jeżyny popielicy (Rubus caesius). Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że na całym obszarze brak jest gatunków charakterystycznych (w sensie fitosocjologicznym) dla zespołów grądowych (ze związku Carpinion betuli), a rośliny typowe dla mezo- i eutroficznych lasów liściastych (rząd Fagetalia) są tu bardzo nieliczne. Powyższe obserwacje jednoznacznie wskazują na to, że płaty siedliska 9170 nie występują w obszarze oraz nie mogły tu istnieć również w niezbyt odległej przeszłości (przynajmniej kilkanaście lat). Z tego powodu zakwalifikowanie siedliska jako przedmiot ochrony należy uznać za pierwotny błąd naukowy. Możliwe, że był to efekt zmiany koncepcji w czasie tworzenia sieci Natura 2000 na Miechowszczyźnie, gdzie według pierwotnych założeń powstać miał jeden duży obszar obejmujący także rejony, gdzie występują płaty grądów. W 2019 Komisja Europejska zaakceptowała usuniecie ich z listy przedmiotów ochrony w obszarze.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i|o|b]
H	A04.03		i
H	A03.03		i
H	I01		i
H	I02		b
H	K02.01		i
M	B01.01		i
L	C01.04.01		o
L	F04.01		o
L	G01.02		o
L	G01.03		o
L	E03.01		o
M	G05.07		b

Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i|o|b]
H	A03.02		i
H	A04.02		i

Poziom: H = wysoki, M = sredni, L = niski.
Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie

kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,
O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.
i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Bajorek-Zydroń K. 2015 (red.) Wyniki inwentaryzacji zbiorowisk roślinnych i roślin naczyniowych w obszarze Natura 2000 Cybowa Góra PLH120049. ProGea Consulting, Kraków 2. Bajorek-Zydroń K. 2016 (red.) Dokumentacja planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Cybowa Góra PLH120049 w województwie małopolskim. ProGea Consulting, Kraków 3. Barańska K., Jermaczek A. 2009. Poradnik utrzymania i ochrony siedliska przyrodniczego 6210 - murawy kserotermiczne, Wydawnictwo Klubu Przyrodników, Świebodzin.4. Binkiewicz B. 2010. Notatki florystyczne z Cybowej Góry koło Słaboszowa (Wyżyna Miechowska, S Polska). Fragm. Flor. Geobot. Polon. 17(2): 397-399.5. Bystrowski C., Motyka E. 2015. Inwentaryzacja błonkówek z grupy Apidae w szerokim rozumieniu, a w szczególności gatunków chronionych, rzadkich i zagrożonych na obszarze PLH120049 Cybowa Góra6. Kutera M. 2015. Inwentaryzacja przyrodnicza motyli dziennych na obszarze PLH120049 Cybowa Góra.7. Loster S. (red.) 2012. Roślinność kserotermiczna na obszarach chronionych województwa małopolskiego. Przewodnik przyrodniczy, Kraków.8. Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000. Szczegółowe wyniki monitoringu prowadzonego w roku 2013 dla siedlisk przyrodniczych i gatunków zwierząt: 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum i Tilio-Carpinetum), 6210 Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea) w latach 2009-2010 dla siedliska 5130 Zarośla jałowca pospolitego w murawach nawapiennych lub na wrzosowiskach oraz w latach 2006-2008 dla siedliska 6210 Murawy kserotermiczne 9. Mróz W., Bąba W. 2010: Murawy kserotermiczne Festuco-Brometea, W: Mróz W. (red) 2010: Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część I, ss. 119-129.. GIOŚ Warszawa.10. Oleszczuk M. 2015. Inwentaryzacja przyrodnicza pająków i chrząszczy na obszarze Natura 2000 PLH120049 Cybowa Góra11. Sierakowski M. 2015. Inwentaryzacja herpetofauny w ramach projektu LIFE12 NAT/PL/000053 „Ochrona siedlisk kserotermicznych w obszarach Natura 2000 na Wyżynie Miechowskiej". Ligota Górna (maszynopis)12. Strategia Rozwoju Gminy Słaboszów na Lata 2015-2025 (Załącznik do uchwały Nr XXXII/265/2014 Rady Gminy Słaboszów z dnia 28 października 2014 roku)13. Utrzymanie bioróżnorodności siedlisk kserotermicznych w Małopolsce Materiały z konferencji "Ochrona siedlisk ciepłolubnych w Polsce" Racławice 16-17 maja 2013 r., RDOŚ, Kraków14. Zając M., Zając A. Red. (Eds.). 1998 Czerwona lista roślin naczyniowych w Polsce The red list of Vascular Plants of the former Cracow Voivodeship Ochr. Przyr. 55 25-3515. Zając M., Zając A. 1999. Gromadne występowanie wybranych gatunków roślin naczyniowych jako podstawa podziału geobotanicznego w byłym województwie krakowskim. – The collective occurrence of selected species of vascular plants as basin for the geobotanical divisions of the former Cr Fragm. Flor. Geobot. Polonica 6 127-139

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

Powrót

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL04	100.0				

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL04	Obszar Chronionego Krajobrazu Wyżyny Miechowskiej	-	100.0

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

Powrót

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie
Adres:	Polska Mogilska 25 31-542 Kraków
Adres e-mail:	sekretariat.krakow@rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

[X] Tak — Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 7 czerwca 2018 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Cybowa Góra PLH120049
Link: http://edziennik.malopolska.uw.gov.pl/WDU_K/2018/4284/akt.pdf

[ ] Nie, ale jest w przygotowaniu

[ ] Nie

7. MAPA OBSZARU

Powrót

Nr ID INSPIRE: PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH120049

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

[X] Tak [ ] Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)